

Акад. Александър АЛЕКСАНДРОВ на 80 години

Роден е на 24.09.1938 г. в Стара Загора. Средното си образование завършва в Шумен през 1956 г., а висшето - във ВЛТИ през 1961 година.

Потомствен лесовъд, той започва професионалния си път в служба на българската гора като началник на горско-технически участък в ГС - Цонево, веднага след дипломирането си, а след това става старши инженер.

От края на 1963 до края на 1966 г. е научен сътрудник в Опитната база по иглолистните гори - Велинград.

През 1967 г. постъпва в Секцията по екология и физиология на дървесните видове на Института за гората при БАН. През същата година защитава кандидатска дисертация за формовото разнообразие при смърча в Родопите.

През 1970 г. специализира горска селекция по програма на ФАО в Дания (Арборетум Хьорсхолм, Горската станция - Спрингфорби, и Горския селекционен център - Хумлебек). След две години е на специализация по горска генетика в САЩ в Научната станция - Бъркли и Пласървил, Калифорния, Корвалис, Орегон, Университета Медисън и Института по горска генетика - Райнелендер, Уискънсин.

Хабилитира се като старши научен сътрудник по горска екология и селекция през 1976 година. Многогодишните му научни изследвания са обобщени в докторска дисертация, която защитава през 1984 г., а през 1986 г. е избран за ст.н.с. I степен (професор).

От 1986 до 1988 г. е заместник-директор на Института за гората, а от 1989 до 1993 г. - директор. През 1990 г. е министър на околната среда. Професор по фитогеография е в Славянияския университет (1995-1998 г.) и по теоретична екология - във Великотърновския университет (1999 г.).

За член-кореспондент на БАН е избран през 1996 г., а за академик - през 2003 година.

През 2003-2011 г. отново е директор на Института за гората. Дългогодишен ръководител е на секция „Горска генетика, физиология и култури“.

Научните приноси на акад. Александров обхващат различни направления на горската биология - изменчивост, формообразуване, генетика на популациите, генетични ресурси, радиационна биология, еколого-биологични проблеми на лесовъдството и горските култури, борба с горските пожари, концепции за развитие на горския отрасъл и екологичната политика на България.

Приложните разработки включват биотехнология за създаване на бързорастящи смърчови култури, утвърдени от Държавната сортова комисия, сорт популация „Тераклица“ и декоративен сорт „Юндола“, създадени при различен екологичен фон провиниенчни и потомствени експериментални култури от смърч, инструкции за изграждане, стопанисване и използване на семепроизводствена база.

Общият брой на неговите публикации е над 400, от които научни-

те трудове са над 200, в т.ч. 12 монографии. Участва с научни доклади, повечето от които на английски език, в 130 конгреса, конференции, симпозиуми в чужбина и у нас. Трудовете му са цитирани у нас над 500 пъти, а в чужбина - над 200 пъти. Понастоящем разработва монографичния труд „Оценка на състоянието на горските генетични ресурси в България“.

Акад. Александров е член на редколегията на изданията „Наука за гората“, „Генетика“, „Наука“, „Екологично инженерство и опазване на

околната среда“, „Екология и бъдеще“, „Екология и медицина“, „Balcan Ekology“, „Forest Genetics“, „Ecoman“, „Forest Ecology and management“, „Biotechnology and Management Equipment“, „Silva Balcanica“.

Член е на 7 международни и чуждестранни научни организации, между които са Евроазиатската академия на науките, Европейският горски институт в Италия, Международният съюз на горските изследователски организации - Виена, Американският биографичен институт, Европейската програма за горски генетични ресурси, в Европейското сътрудничество в областта на науката и технологиите (COST) участва в управителните съвети на програмите COST FP0703 „Очаквана промяна на климата и възможностите за европейско лесовъдство“, COST E52 „Оценка на буквите генетични ресурси за устойчиво горско стопанство“ и COST FP0905 „Биобезопасност на горските трансгенни дървета: подобряване на научната основа за безопасно развитие на дървесните видове и прилагане на директивите на политиката на ЕС“. Създал е 12 колекции с национално и международно значение, като 9 от тях са архивни култури при различен екологичен фон, включващи ценни генетични ресурси от местни и интродуцирани дървесни видове с произход от различни европейски страни, както и от Северна Америка и Азия.

Ръководил е 12 докторанти по горска генетика и 15 дипломанти по екология. Преподавал е горска селекция, фитогеография и теоретична екология в Лесотехническия университет, Славянияския университет и Великотърновския университет. През 1990 г. публикува първия за техникумите учебник по генетика и селекция на горскодървесните видове.

Научно-организационната и научно-административната му дейност включват членство и ръководство на академични и научни съвети на университети, факултети и институти, научно-експертни съвети на ведомства, научни комисии и специализирани научни съвети при ВАК и други.

Неговата експертна дейност се изразява в участието му като експерт на ФАО в Националната комисия по горско семепроизводство и култури, Комисията по биология и химия към Комитета за наука, Висшия горскостопански съвет към Комитета по горите, Управителния съвет на Националния фонд за научни изследвания, Комисията по организирана биология и екология към МОН, EUFORGEN, COST и други.

В продължение на много години обучава докторанти и работи за изграждането им като учени в областта на горската генетика и селекция, лесовъдство и горска екология.

Акад. Александров участва активно и в обществения живот на страната, като изразява смело своята гражданска позиция. От ръководството на централното горско ведомство и правителството е търсен като експерт и съветник.

Доц. д-р Емил ПОПОВ
Доц. д-р Янчо НАЙДЕНОВ